

Vergaderjaar 2019–2020

33 997

Vliegramp MH17

Nr. 152

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 10 juli 2020

Hierbij informeer ik uw Kamer, mede namens de Minister van Justitie en Veiligheid, dat het kabinet vandaag heeft besloten een interstatelijk verzoekschrift (statenklacht) in te dienen bij het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) tegen de Russische Federatie voor haar aandeel bij het neerhalen van vlucht MH17. Met de statenklacht brengt Nederland alle bij het kabinet beschikbare, relevante informatie over het neerhalen van vlucht MH17 in bij het EHRM. Hiermee ondersteunt het kabinet maximaal de individuele klachtprocedures van nabestaanden bij het EHRM en komt het op voor alle 298 slachtoffers van het neerhalen van vlucht MH17 en hun nabestaanden. In lijn met VNVR-Resolutie 2166 wordt ook de VN-Veiligheidsraad over deze stap geïnformeerd.

In de kamerbrieven van 10 mei 2019 (Kamerstuk 33 997, nr. 138), 12 februari jl. (Kamerstuk 33 997, nr. 150) en 1 mei jl. (Kamerstuk 33 997, nr. 151) is uw Kamer reeds geïnformeerd over het besluit van het kabinet om een interventie in te dienen in de individuele klachtprocedures van nabestaanden tegen de Russische Federatie voor het neerhalen van vlucht MH17 bij het EHRM en de stand van zaken daaromtrent. Gelijktijdig met de statenklacht wordt vandaag deze interventie ingediend.

Het indienen van een statenklacht is een nieuwe stap in het streven naar waarheidsvinding, gerechtigheid en rekenschap. Voor het kabinet is en blijft dit prioriteit. Met deze stap geeft het kabinet ook uitvoering aan de motie van het lid Ten Broeke c.s. over de staatsaansprakelijkheid van de Russische Federatie voor het neerhalen van vlucht MH17 (Kamerstuk 33 997, nr. 119).

De individuele klachtprocedures van de nabestaanden bij het EHRM, de statenklacht bij het EHRM, het strafproces tegen vier verdachten en het strafrechtelijk onderzoek, en de trilaterale onderhandelingen die Australië en Nederland voeren met de Russische Federatie, zijn separate trajecten die bijdragen aan het streven naar waarheidsvinding, gerechtigheid en rekenschap voor alle 298 slachtoffers en hun nabestaanden. Deze nieuwe

stap wordt inzichtelijk gemaakt in het interactieve overzicht in de tijd (www.MH17tijdlijn.nl), die uw Kamer reeds per brief van 1 mei 2020 is gestuurd.

Timing en overwegingen statenklacht en interventie

De Nederlandse interventie in de individuele klachtprocedures van nabestaanden bij het EHRM bevat de inhoud van de statenklacht. Daarmee wordt alle informatie opgenomen in de statenklacht, en de juridische appreciatie daarvan, in zijn geheel ingebracht in de individuele klachtprocedures.

Mede met het oog op het door het EHRM voorziene tijdspad voor de behandeling van de individuele klachtprocedures en andere lopende procedures bij het EHRM waarin het neerhalen van vlucht MH17 een rol speelt (waaronder een statenklacht van Oekraïne tegen de Russische Federatie), acht het kabinet het wenselijk om dit nu te doen. Het EHRM beschikt daardoor tijdig over de bij het kabinet beschikbare en relevante informatie rondom het neerhalen van vlucht MH17.

Dit moment sluit ook aan bij de recente ontwikkelingen in het strafproces, in het bijzonder de uitgebreide toelichting van het Openbaar Ministerie op het strafrechtelijk onderzoek.

Het kabinet is van mening dat een statenklacht de geëigende vorm is om dergelijke omvangrijke informatie met betrekking tot het handelen van een derde staat, alsmede een juridische appreciatie daarvan, met het EHRM te delen.

Met het indienen van een statenklacht kan Nederland als volwaardige partij ten opzichte van de Russische Federatie deelnemen aan de behandeling van de (Nederlandse) informatie over het neerhalen van vlucht MH17. Nederland heeft dan recht op deelname aan een hoorzitting, kan eventuele aanvullende vragen van het EHRM beantwoorden en kan, indien van toepassing, nieuwe informatie inbrengen in de zaak over het neerhalen van vlucht MH17.

Trilaterale gesprekken met de Russische Federatie

Begin 2019 heeft het kabinet bekendgemaakt dat Australië en Nederland in gesprek zijn getreden met de Russische Federatie over het neerhalen van vlucht MH17. Dit proces loopt. Zoals eerder gemeld in de Kamerbrief «*Staatsaansprakelijkheid MH17*» van 9 maart 2018 (Kamerstuk 33 997, nr. 114), moet rekening worden gehouden met een meerjarig proces om door middel van onderhandelingen tot een oplossing te komen. Het kabinet benadrukt te hechten aan de voortzetting van de gesprekken tussen Australië en Nederland enerzijds en de Russische Federatie anderzijds om tot een oplossing te komen die recht doet aan het enorme leed en de toegebrachte schade, veroorzaakt door het neerhalen van vlucht MH17.

Tenslotte

Volgende week is het zes jaar geleden dat vlucht MH17 werd neergehaald. Het kabinet hecht eraan te benadrukken dat het zich blijft inzetten voor waarheidsvinding, gerechtigheid en rekenschap voor het neerhalen van vlucht MH17 voor alle slachtoffers en hun nabestaanden.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
S.A. Blok